

5.2 WSPÓŁPRACA Z REPREZENTANTAMI STUDENTÓW – WSPÓŁODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA

Maria Mańko, Adam Osiecki, Marek Oszajca, Joanna Szafraniec, Tomasz Wróbel

Czy warto nauczycielowi akademickiemu rozmawiać ze studentem? Czy jest sens zapytać go o to, czy rozumie wykładane treści i ew. co pomogłoby mu pomóc zrozumieć? My sądzimy, że tak i poniżej spróbujemy omówić korzyści płynące ze współpracy obu stron.

Nie sposób rozmawiać ze wszystkimi studentami, to oczywiste – jest ich po prostu za dużo. Co nie znaczy, że nie mają swojego zdania. Mają i mają również osobę, która to zdanie zna – starostę roku, który jest „łącznikiem” między studentami a wykładowcami. To do starosty należy uzgadnianie terminów egzaminów dla danego roku, przekazywanie studentom wszelkich ogłoszeń od Kierownika Zakładu i wykładowców. Na nim spoczywa obowiązek informowania o wszelkich terminach ważnych dla studentów, o których pewna część może nie być dostatecznie poinformowana oraz wyjaśniania wszelkich nieścisłości wynikających z tego, co studenci powinni, a co chcą usłyszeć. Warto więc z nim współpracować. Uzgodnienie danej sprawy ze starostą zamyka dyskusję, co pozwala oszczędzić czas i uniknąć kłopotliwych „pielgrzymek” pojedynczych studentów.

Starostą powinna być osoba:

- łatwo nawiązująca kontakty interpersonalne, która bez obaw wypowiada swoje, nawet krytyczne, zdanie w danej sprawie;
- taktowna, która wie, kiedy należy zakończyć dyskusję;
- świadoma obowiązków, jakie na niej spoczywają, bo tylko wtedy sprawnie załatwi wszystkie sprawy i umożliwi studentom swojego roku łatwiejsze życie na uczelni;
- angażująca się w życie uczelni, poinformowana o bieżących sprawach, by mogła szybko i sprawnie przekazywać istotne informacje reszcie studentów;
- zaangażowana w to, co robi, aby swoje zadanie wypełniać rzetelnie i dokładnie;

dlatego nie należy się spieszyć z wyborem starosty – potrzeba trochę czasu, aby się poznać. Tutaj pomocą służy starszy kolega, zwykle osoba z Samorządu Studentów, który wyjaśnia, jakie obowiązki wiążą się z pełnieniem takiej funkcji.

Nieco mniej odpowiedzialną, ale nie mniej istotną jest funkcja **starosty grupy**, który jest pośrednikiem w sprawach studentów między studentami danej grupy ćwiczeniowej a prowadzącymi zajęcia. To do obowiązków starosty grupy należy uzgadnianie terminów kolokwiów oraz ich ewentualnych zmian, ew. wnoszenie prośb o przeniesienia terminu zajęć na inny, dogod-

niejszy dla grupy, czy prowadzenie innych pertraktacji odnośnie spraw związanych z zajęciami. Pójscie studentom na rękę (np. jednorazowe przeniesienie kolokwium w związku z nałożeniem się sprawdzianów z różnych przedmiotów) nie musi być odebrane jako „słabość” asystenta, a w większości przypadków będzie skutkowało lepszymi wynikami, staranniejszym utrwaleniem wiedzy, a oto chyba w nauczaniu chodzi. Podobnie przeniesienie terminu zajęć (jeśli to możliwe), z wczesnego poniedziałkowego poranka lub piątkowego wieczoru na inny, spotka się z dużą wdzięcznością studentów wyjeżdżających w weekendy do domu.

Organizacją, która zrzesza wszystkich studentów danej uczelni jest **Samorząd Studentów**. Ich przedstawiciele są wybierani w demokratycznych wyborach i wchodzi w skład Wydziałowej Rady Samorządu Studentów (WRSS).

Zgodnie z zapisami ustawowymi (Dz.U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365, Art. 68. ust. 1 oraz Art. 161. ust. 2) delegaci studentów, wraz z kadrą naukową, biorą udział w posiedzeniach senatu uczelni. Jednym z zadań, jakie realizują wspólnie jest dyskusja i zatwierdzanie zmian w Regulaminie i Planie Studiów. Warto brać pod uwagę zdanie studentów, gdyż jeśli będą czuli się współtwórcami obowiązującego ich prawa, z większym zaangażowaniem będą go przestrzegali.

Odpowiednikiem wydziałowym senatu jest Rada Wydziału. W jej obradach uczestniczą wszyscy pracownicy naukowcy, przedstawiciele pracowników technicznych i administracji, i co równie ważne – przedstawiciele studentów studiów licencjackich i magisterskich (cały WRSS) oraz doktorantów. Przedstawiciele studentów i doktorantów stanowią około 20% członków Rady Wydziału, co w wielu przypadkach jest znaczącą ilością głosów, która może przesądzić o wyniku głosowania. Przykładem takiej kwestii są wybory władz wydziału, dokonywane co 4 lata przez Radę Wydziału oraz wszystkie inne bieżące sprawy dotyczące wydziału.

Studenci uczestniczą także w obradach i decyzjach/rekomendacjach komisji dydaktycznej. Omawiane na jej spotkaniach zmiany w programie nauczania, propozycje wprowadzania nowych kierunków studiów oraz nowych kursów, sposoby podniesienia jakości kształcenia leżą w centrum zainteresowania podmiotu tych działań – studentów.

O tym, jak bardzo studenci mogą być pomocni w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych świadczą poniższe przykłady spraw diskutowanych z nami w trakcie posiedzeń Komisji Dydaktycznej Wydziału Chemii UJ.

- W ostatnich latach większość studentów I roku chemii nie zaliczała roku, nie z powodu problemów z matematyką czy chemią, lecz z powodu fizyki, gdzie na porządku dziennym używana jest notacja różniczkowa i całkowa. Reprezentant studentów pomógł w dopracowaniu kursu pomostowego, który służy eliminowaniu u studentów I roku chemii braków z matematyki. W wyniku ustaleń, przez pierwszy miesiąc student uczy się głównie matema-

tyki oraz podstaw chemii, a dopiero po tym okresie rozpoczynają się kursy z fizyki. Dzięki temu rozwiązaniu student zdobywa podstawy z wymaganej wiedzy matematycznej i nie nabiera zaległości już od pierwszych wykładów z fizyki.

- Na zebraniach Wydziałowej Komisji Dydaktycznej dyskutowano nad zastosowaniem elektronicznej bazy testów wyboru E-Chemtest, przygotowanej przez międzynarodową grupę nauczycieli akademickich działających pod egidą ECTN (*European Chemistry Thematic Network*) do sprawdzania wiedzy studentów na Wydziale Chemii UJ. Samorząd Studentów miał duży wkład w testowanie polskiej wersji systemu E-Chemtest.

Rektor UJ w porozumieniu z Samorządem Studentów oddał w ręce studentów **ankiety ewaluacyjne**. Każdy student ma możliwość anonimowej oceny prowadzącego dany przedmiot w zakończonym semestrze i tym samym przyczynienia się do podniesienia jakości kształcenia. Na każdym z etapów wdrażania systemu oceniania liczono się z głosem studentów. Zastwierdzaliśmy treść pytań dostosowanych do charakterystyki studiów chemicznych (laboratoria) dodanych do standardowej puli pytań dla wszystkich kierunków. Wyniki ankiet nie przechodzą bez echa – są dyskutowane zarówno na posiedzeniach Komisji Dydaktycznej, jak i Rady Wydziału.

Dla najlepiej ocenionych w ankietach ewaluacyjnych dydaktyków Rektor UJ ufundował nagrody pieniężne, po 3 na każdy kierunek studiów. W głosowaniu na spotkaniu Komisji Dydaktycznej został zatwierdzony sposób wyłaniania laureatów pierwotnie zaproponowany przez WRSS, który przewiduje wyłonienie po jednym prowadzącym z 3 kategorii: 1) duże wykłady; 2) laboratoria; 3) małe wykłady, seminaria, konwersatoria i ćwiczenia.

Taki podział pozwolił uwzględnić różny sposób prowadzenia danego typu zajęć. Również dał większą szansę otrzymania nagrody doktorantom, którzy mniej licznie prowadzą seminaria czy wykłady, natomiast sporo laboratoriów.

Jak widać, współpraca ze studentami może być realizowana na wielu płaszczyznach, przynosząc korzyści obu stronom. Jeżeli niewielkim kosztem da się osiągnąć poprawę, to dlaczego tego nie robić?